

Nr.contract de finantare: **130/ 7.06.2018**

Titlul Proiectului: “Abordare integrata a politicilor sociale si medicale prin formularea de politici publice alternative de catre societatea civila”

Axa prioritara 1 Administratie publica si sistem judiciar efeciente

Obiectivul specific 1.1. Dezvoltarea si introducerea de sisteme si standarde comune in administratia publica ce optimizeaza procesele decizionale orientate catre cetateni si mediul de afaceri in concordanta cu SCAP

Codul SIPOCA: 353, Codul MySMIS: 110527

Perioada de implementare a proiectului: de la 07/06/2018 pana la 06/10.2019.

GHID DE PROCEDURI SI INSTRUMENTE DE LUCRU PENTRU MONITORIZAREA SI EVALUAREA POLITICILOR PUBLICE DIN DOMENIUL SOCIAL SI/SAU MEDICAL

CUPRINS

Error! Bookmark not defined.

I. INTRODUCERE	4
II. POLITICI PUBLICE, POLITICI SOCIALE SI DE SANATATE	5
POLITICA PUBLICA	5
POLITICA SOCIALA	5
POLITICA DE SANATATE	5
POLITICILE PUBLICE IN ACCEPTIUNEA CADRULUI LEGISLATIV NATIONAL	5
III. MONITORIZAREA POLITICILOR PUBLICE	7
MONITORIZAREA POLITICILOR PUBLICE	7
IV. EVALUAREA POLITICILOR PUBLICE	8
EVALUAREA PROCESULUI DE DEZVOLTARE A UNEI POLITICI PUBLICE SI A CONTINUTULUI	8
EVALUAREA IMPLEMENTARII	9
EVALUAREA IMPACTULUI	9
V. METODE DE CERCETARE UTILIZATE IN EVALUAREA DE POLITICI PUBLICE	10
CERCETAREA EXPERIMENTALA	11
Cercetarile cvasi-experimentale	11
CERCETARE NON-EXPERIMENTALA	11
Anchete/Sondaje	12
Studii de caz	12

Cercetare fenomenologica	12
Observatia participativa	12
Focus group	12
Cercetare etnografica	13
VI. CONTEXTUL LEGISLATIV NATIONAL PRIVIND MONITORIZAREA SI EVALUAREA POLITICILOR PUBLICE	14
VII. MODEL DE MONITORIZARE SI EVALUARE	15
VIII. BIBLIOGRAFIE	16

I. INTRODUCERE

Prezentul ghid stabilește procedurile și instrumentele de lucru pentru monitorizarea și evaluarea politicilor publice din domeniul social și/sau medical. Această procedură a fost realizată în perioada 18 iulie – 7 septembrie 2018 în cadrul proiectului “Abordare integrată a politicilor sociale și medicale prin formularea de politici publice alternative de către societatea civilă”.

Având în vedere cadrul conceptual descris în continuare, cadrul general al Proiectului *Abordare integrată a politicilor sociale și medicale prin formularea de politici publice alternative de către societatea civilă*, precum și cadrul legislativ național, prezentul ghid propune, un model de monitorizare și evaluare a politicilor publice din domeniile medical și/sau social care poate fi utilizat de societatea civilă.

II. POLITICI PUBLICE, POLITICI SOCIALE SI DE SANATATE

POLITICA PUBLICA. Politica publica reprezinta un ciclu/o serie de actiuni sau inactiuni ale unui guvern ca raspuns la o problema publica. Se refera la ansamblul de acte normative, prioritati, strategii, planuri, comportamente si actiuni guvernamentale care reflecta atitudinile si regulile selectate pentru public si care ghideaza actiunile unui guvern.

POLITICA SOCIALA. Politica socială se ocupă de modul în care societățile din întreaga lume răspund nevoilor umane de securitate, educație, muncă, sănătate și bunăstare. Din familia politicilor sociale fac parte și politicile de sanatate.

POLITICA DE SANATATE. Politica de sanatate se refera la deciziile, planurile și acțiunile întreprinse de un guvern pentru a atinge obiectivele specifice ale asistenței medicale în cadrul unei societăți. O politică explicită de sănătate definește o viziune pentru viitor, care la rândul său ajută la stabilirea unor obiective și puncte de referință pe termen scurt și mediu. Aceasta prezintă prioritățile și rolurile preconizate ale diferitelor grupuri, construiește consens și informează populația.

POLITICILE PUBLICE IN ACCEPTIUNEA CADRULUI LEGISLATIV NATIONAL. Potrivit *HG nr. 870/2006 privind aprobarea Strategiei pentru îmbunătățirea sistemului de elaborare, coordonare și planificare a politicilor publice la nivelul administrației publice centrale*, propunerea de politici publice este un document de politici publice destinat rezolvării unor probleme de politici publice specifice în cazul în care există mai multe variante posibile de rezolvare sau dacă este necesar un acord conceptual privind fondul reglementării normative. O propunere de politici publice poate genera unul sau mai multe acte normative.

Conform aceluiași act normativ, structura propunerii de politici publice cuprinde următoarele părți:

- descrierea problemei,
- documente de politici publice și acte normative privind problema de soluționat și,
- identificarea și evaluarea variantelor.

Aceasta este partea cea mai importantă a propunerii de politici publice care permite decidenților politici să aleagă varianta optimă în funcție de criteriile de evaluare (trebuie menționat că există posibilitatea ca una din variantele prezentate să fie și cea de a nu acționa). Precizarea impactului social, economic și financiar, precum și a implicațiilor bugetare ale fiecărei variante trebuie prezentate prin realizarea analizelor de impact ex-ante generale sau detaliate ale politicii publice. Dacă cei care formulează politicile publice folosesc metodele generale de analiză de impact, efectele

pozitive și negative asupra grupurilor tinta trebuie descrise în mod calitativ. Pe de altă parte, analiza detaliată impune folosirea mai multor metode de analiză economică (analiză cost-beneficii, cost-eficacitate și altele asemenea). În unele cazuri, rezultatele prezentate în raportul de evaluare ex-ante ar putea să conducă la o modificare a strategiei așa cum apare precizată în propunerea de politici publice. În această situație este necesară precizarea acestor posibile modificări. Actul normativ prevede și implicațiile juridice și planificarea în timp. Această parte descrie proiectele de acte normative care trebuie să fie elaborate pe baza variantei de propunere de politică publică aprobată. De asemenea, este descris conținutul modificărilor care trebuie aduse actelor normative: modificări ale actelor normative în vigoare, conținutul noilor acte normative prezentat pe scurt, precum și actele normative propuse spre abrogare. Actul normativ descrie, pe scurt, frecvența și planificarea activităților de monitorizare, evaluare și raportare. Se fac precizări privind disciplina procesului de monitorizare și evaluare.

Totodată, conform *Cap. 2, Art. 3 din Regulamentul privind procedurile, la nivelul Guvernului, pentru elaborarea, avizarea și prezentarea proiectelor de documente de politici publice, a proiectelor de acte normative, precum și a altor documente, în vederea adoptării/aprobării*, aprobat prin *Hotărârea nr. 561 din 10 mai 2009*:

- „(1) Documentele de politici publice sunt instrumentele de decizie prin intermediul cărora sunt identificate posibilele soluții pentru rezolvarea problemelor de politici publice, astfel cum sunt definite în *Hotărârea Guvernului nr. 870/2006 privind aprobarea Strategiei pentru îmbunătățirea sistemului de elaborare, coordonare și planificare a politicilor publice la nivelul administrației publice centrale*.
- (2) Documentele de politici publice includ și informații cu privire la evaluarea impactului, măsurile de monitorizare, evaluare și implementare a soluțiilor identificate.”

III. MONITORIZAREA POLITICILOR PUBLICE

Prin stabilirea unei viziuni, a unor valori, principii și obiective, politica publică trasează cadrul general de acțiune pentru rezolvarea unor probleme într-o societate. Pentru a fi eficientă, o politică publică trebuie să prevadă/să fie însoțită de un plan care să detalieze strategiile și activitățile care urmează să fie implementate în vederea îndeplinirii obiectivelor acestora. Politicile de succes au fost de obicei cele definite cu claritate și în acord cu nevoile și condițiile existente. De asemenea, ele au fost construite în baza unui proces incluziv și cu respectarea principiului utilizării bunelor practici. Având în vedere că guvernele sunt responsabile în fața cetățenilor, atât pentru politicile publice formulate, cât și pentru utilizarea fondurilor publice, este esențial ca politicile publice să fie monitorizate și evaluate cu atenție și eventual modificate în cazul în care nu conduc la impactul și efectele dorite.

MONITORIZAREA POLITICILOR PUBLICE. Se referă la colectarea, urmărirea și analiza de rutină a datelor cu privire la elaborarea și implementarea unei politici publice. Procesul de monitorizare este esențial pentru a verifica cât de bine se implementează acțiunile propuse, astfel încât să permită continuu rectificarea problemelor identificate. În plus, monitorizarea este importantă pentru a ne asigura că orice evaluare a politicii se bazează mai degrabă pe implementarea reală decât pe intenția de a implementa (în absența implementării). Efectuarea unei evaluări a succesului unei politici fără a fi siguri că acțiunile au fost efectiv realizate în conformitate cu direcția trasată prin politica publică ar putea duce la concluzii incorecte sau îndoielnice despre succesul sau "rezultatele" politicii respective. Aspectele care necesită să fie monitorizate îndeaproape includ verificarea dacă:

- activitățile prezentate au fost finalizate;
- sunt respectate intervalele de timp stabilite pentru fiecare activitate;
- intrările planificate au fost realizate;
- rezultatele activităților au fost atinse;
- obiectivele diferitelor strategii au fost atinse.

Monitorizarea este diferită de activitatea de evaluare a rezultatelor, limitându-se la înregistrarea de date care ulterior vor fi interpretate. Monitorizarea poate avea loc în următoarele momente: în momentul de formulare a politicii, pe parcursul implementării și după ce s-a încheiat implementarea permitând astfel monitorizarea efectelor politicii publice. Elementele unei politici publice se poate modifica în funcție de schimbările survenite la nivel instituțional sau în standardele specific domeniului în care sunt implementate. Astfel, monitorizarea ar putea fi una dintre cele mai lungi etape din ciclul politicilor publice.

IV.EVALUAREA POLITICILOR PUBLICE

Evaluarea este un proces de examinare sistematică cu ajutorul unor metode de cercetare specifice a valorii și impactului unei politici publice în raport cu obiectivele propuse, și poate lua mai multe forme:

- evaluarea procesului de dezvoltare a politicii și a conținutului prin examinarea proceselor implicate în dezvoltarea politicii, a meritelor și valorii documentului de politică în sine precum și a altor documente derivate din aceasta;
- evaluarea implementării politicii;
- evaluarea impactului pentru a se verifica dacă obiectivele politicii au fost îndeplinite.

EVALUAREA PROCESULUI DE DEZVOLTARE A UNEI POLITICI PUBLICE ȘI A CONȚINUTULUI.

În cadrul procesului de monitorizare și evaluare, un aspect important este acela de a examina dacă procesul de dezvoltare a politicii publice a respectat principiile celor mai bune practici și dacă politica este adecvată și fezabilă ținând cont de nevoile existente și de contextul național. Evaluarea meritului sau a valorii unei politici poate avea loc chiar înainte de punerea sa în aplicare. Acest lucru ar asigura implementarea unei politici bine pregătite și solide în conținut. Cu toate acestea, politica publică nu este o entitate statică care, odată acceptată și aprobată, rămâne neschimbată. Pentru a fi relevantă, politica publică trebuie să răspundă diferitelor schimbări care ar putea surveni pe parcursul implementării (de exemplu disponibilitatea unor noi soluții științifice privind prevenirea și tratarea unor boli, o schimbare în guvernare etc). Oricare dintre aceste schimbări pot impune o evaluare a politicii. De asemenea, guvernul poate să fie preocupat de faptul că politica propusă spre implementare nu este cea mai bună abordare posibilă în domeniul respectiv, prin urmare, poate dori să-și reevalueze politica.

Alte documente derivate din politica publică (de exemplu planurile de acțiune, legislația secundară etc.) necesită în mod similar o evaluare a procesului și a conținutului. De exemplu, au fost implicați actorii cheie în elaborarea acestora? Dacă nu, acest lucru poate împiedica punerea în aplicare cu succes a acestor documente. Un aspect critic al evaluării de conținut este să se asigure că documentele derivate din politicile publice sunt realiste. De exemplu, acestea trebuie să fie verificate în acord cu resursele financiare și umane disponibile.

Tendențe în și în afara domeniului caruia se adresează politica publică trebuie, după caz, să fie notate și luate în considerare. În cazul în care sectorul public a pierdut în mod regulat asistente medicale sau medici care au migrat fie către sectorul privat, fie către alte țări, acest lucru ar afecta disponibilitatea resurselor umane la nivel național și ar trebui să fie luat în considerare la elaborarea documentelor

de politici publice. Astfel, documentele de politici publice trebuie să prevadă modalități de abordare a problemelor existente, dar ar trebui, de asemenea, să fie realist în ceea ce privește impactul pierderilor de resurse umane.

Tendențe și politici din alte sectoare, cum ar fi cel social pentru o politică în domeniul sănătății și sănătatea pentru o politică în domeniul sectorului social, ar trebui analizate deoarece acestea ar putea influența sau chiar împiedica atingerea obiectivelor și tintelor propuse.

EVALUAREA IMPLEMENTĂRII. În cadrul monitorizării implementării unei politici trebuie identificate ariile în care implementarea nu avansează în conformitate cu cadrul general trasat prin politica publică sau tintele propuse nu sunt îndeplinite. În unele situații astfel de probleme pot fi evidente sau ușor de identificat și rectificat. De exemplu, o întârziere și/sau diminuare a finanțării pentru implementare conduce deseori la imposibilitatea de a angaja în implementare resursele umane necesare pentru a pune în aplicare politica publică. În mod evident, activitățile și tintele propuse nu vor putea fi îndeplinite sau calitatea acțiunilor va avea de suferit. Totuși, în anumite situații, problemele pot fi ascunse iar identificarea acestora necesită parcurgerea unui proces de evaluare pentru a înțelege ce, de ce, cum și unde implementarea nu progresează conform cadrului trasat. Rezultatele unui astfel de proces pot indica nevoia de a modifica/re-ajusta politica respectivă (de exemplu resursele financiare necesare implementării sunt mai mari decât resursele disponibile în țara respectivă sau termenele de îndeplinire a indicatorilor propuse sunt nerealiste, etc.).

EVALUAREA IMPACTULUI. De obicei, politicile publice au un cadru temporal bine definit. Este însă esențial ca la finalul perioadei de implementare să se realizeze un proces de evaluare pentru a examina măsura în care obiectivele specifice stabilite în politică au fost îndeplinite. Dacă, de exemplu perioada de implementare a fost de 5 ani, procesul de evaluare finală ar trebui să aibă loc după 5 ani. Dacă obiectivele acestei politici au fost îndeplinite, aceasta este un indicator că implementarea s-a făcut cu succes.

Din acest motiv, este important ca obiectivele politicii să fie clar definite, măsurabile și să se raporteze la ceea ce este strategic și practic fezabil. În baza evaluării de impact se pot stabili astfel și direcțiile viitoare ale politicilor publice din domeniul respectiv, prin integrarea aspectelor forte și eliminarea punctelor slabe.

V.METODE DE CERCETARE UTILIZATE IN EVALUAREA DE POLITICI PUBLICE

In etapa de planificare a evaluării, este important să se definească clar aspectele specifice ale unei politici publice care necesită răspunsuri astfel încât să fie alese cele mai potrivite metode de cercetare. Nici o metodă sau model de cercetare nu poate răspunde tuturor întrebărilor de evaluare referitoare la o politică din domeniul sănătății sau cel social. De exemplu, prin adoptarea unei politici de descentralizare a serviciilor de sănătate factorii de decizie nu numai că doresc să știe dacă țintele pentru îngrijirea la nivel comunitar au fost atinse ci și dacă pacienții sunt mulțumiți de noile modalități de furnizare a asistenței medicale și dacă s-a îmbunătățit calitatea vieții pacienților care au beneficiat de servicii medicale furnizate prin sistemul descentralizat. Astfel, se impune utilizarea unor metode de cercetare diferite care pot fi utilizate pentru a răspunde diverse tipuri de întrebări de evaluare.

Alegerea metodelor de evaluare se va face ținând cont de intervalul de timp în care sunt necesare rezultatele evaluării, de momentul în care vor fi disponibile resursele financiare necesare evaluării, precum și de competențele experților din țara respectivă în domeniul evaluării de politici publice. Deși este întotdeauna important să se utilizeze metode de cercetare care să ofere rezultate credibile pe baza cărora să se ia decizii adecvate într-un anumit domeniu, nu este întotdeauna necesar să se cheltuiască sume mari de bani sau să se consume mult timp cu procesul evaluării. De exemplu, evaluările de politici pot utiliza în mod util datele secundare existente, întrebările și instrumentele folosite putând fi și ele adaptate în funcție de constrângerile financiare (de ex. dimensiunea eșantionului și perioada de timp pot fi limitate). Pe de altă parte, anumite întrebări necesită metode a căror implementare durează mai mult și care tind să fie mai scumpe. Deși nu este esențială pentru toate procesele de evaluare a politicilor, poate fi extrem de benefic ca procesul de evaluare să fie inițiat mai devreme la începutul procesului de implementare decât la finalul acestuia. Dacă trebuie să fie monitorizate schimbările dintr-o anumită perioadă de timp și examinate diferențele constatate între momentul de început și un alt moment ulterior implementării, este important să fie utilizate instrumente care să permită astfel de măsurări precum și colectarea de date, atât la începutul implementării, cât și în diferite stadii ale acesteia.

Există numeroase metode și resurse privind procesele de evaluare a politicilor publice și prin urmare prezentul document nu încearcă să prezinte o listă exhaustivă a acestora, ci mai degrabă să prezinte pe scurt diferite abordări și metode de evaluare utilizate în practica internațională pentru a oferi răspunsuri la întrebări comune.

CERCETAREA EXPERIMENTALA încearcă să coreleze diferențele măsurate cu o anumită intervenție. Un adevărat proiect experimental, este un studiu randomizat (RCT) în care subiecții cei care au beneficiat de o intervenție și cei care nu au beneficiat sunt distribuiți aleatoriu în grupuri, aceasta metoda fiind cea mai eficientă în examinarea cauzalității. Cu toate acestea, de multe ori utilizarea cercetării experimentale în evaluarea impactului unei politici nu este nici fezabilă și nici posibilă. De exemplu, dacă se urmărește evaluarea unei politici care vizează o populație foarte mare (întreaga țară) este dificil și probabil și lipsit de etică să repartizezi aleatoriu în grupuri doar unii oameni care au beneficiat de o anumită intervenție. Mai mult decât atât, această abordare este destul de scumpă și necesită cercetători calificați.

Cercetarile cvasi-experimentale pot fi însă o opțiune mai practică pentru măsurarea impactului unei politici publice. Acestea măsoară succesul unei intervenții, dar diferă de modelele experimentale, deoarece subiecții nu sunt distribuiți aleatoriu între grupul de intervenție și cel control. Există multe variații ale modelelor care sunt clasificate ca fiind cvasi-experimentale. Totuși, gradul de încredere în stabilirea cauzalității dintre implementarea unei politici și schimbările aparute depinde în mare măsură de utilizarea unui grup de control adecvat, precum și de o serie de alte variabile care sunt avute în vedere.

În concluzie, principalul avantaj al utilizării cercetării experimentale este de a înțelege gradul în care intervențiile trasate printr-o politică publică au avut un impact real asupra tuturor rezultatelor obținute. Cu toate acestea, provocarea este aceea de a depăși toate problemele practice în întocmirea unei metodologii de evaluare prin alegerea unor metode suficient de riguroase care să permită stabilirea cauzalității dintre schimbările produse și politica publică. În plus, deși este capabilă să demonstreze cauzalitatea, cercetarea experimentală nu poate depăși acest aspect în descrierea fenomenului care a condus la relația de cauzalitate. În acest sens, pot fi utile alte metode "non-experimentale" care să suplimenteze acest tip de cercetare.

CERCETARE NON-EXPERIMENTALA Abordarea non-experimentală nu face uz de un grup de control sau de măsurători repetate pentru comparație în timp. Aceasta poate utiliza datele cantitative și/ sau calitative. De exemplu, datele cantitative colectate pentru a răspunde la întrebări relevante pentru evaluarea unei politici de sănătate pot include informații cum ar fi procentul clinicilor generale și spitalelor care furnizează servicii medicale, ce probleme de sănătate sunt tratate în țară și în ce proporții, ce medicamente primesc pacienții și în ce măsură tratamentul aplicat corespunde cu diagnosticul acestora, disponibilitatea medicamentelor în clinici pentru pacienții care au nevoie de ele, etc. Alte abordări non-experimentale comune utilizează metode de cercetare calitativă care includ anchete (ce pot fi calitative sau cantitative), studii de caz, etnografie, observația participativă și focus grupuri. Ele sunt utile atunci când este necesar să se înțeleagă punctele de vedere sau experiențele de viață înțelese de către oamenii însși. Ele pot oferi bogăție și profunzime, aspecte pe care cercetarea cantitativă nu le poate surprinde. Modelele neexperimentale pot fi, de

asemenea, folosite pentru a surprinde sau a descrie fenomenele care apar natural într-o situație reală. Abordările calitative non-experimentale permit o înțelegere a comportamentului social sau uman precum și a semnificațiilor pe care oamenii le dau acțiunilor lor. Slăbiciunea principală a acestor abordări este că nu furnizează informații privind cauza efectelor produse. Totuși, pot fi deduse ipoteze despre relațiile de cauzalitate în special dacă există dovezi concordante din mai multe surse diferite.

Anchete/Sondaje: Sondajele pot fi utilizate pentru a colecta informații într-o manieră standardizată de la un esantion selectat de subiecți sau gospodării. Ele sunt adesea utilizate atunci când este important să se înțeleagă caracteristicile unei populații la un anumit moment în timp. Sondajele se pot realiza prin intermediul chestionarelor scrise sau a interviurilor.

Studii de caz: Un studiu de caz implică observarea unei singure entități, care ar putea varia de la o persoană sau o comunitate la o întreagă cultură, în care cercetătorul dobândește o înțelegere profundă a entității studiate. Cele mai multe studii de caz utilizează metode calitative. Principalele tehnici utilizate sunt observația, interviul și analiza documentelor. Studiile de caz sunt utile în încercarea de a afla ce se întâmplă într-un sistem mai complex dar bine delimitat. Cu toate acestea, astfel de studii nu pot fi considerate neapărat aplicabile întregii populații de subiecți.

Cercetare fenomenologică: se concentrează asupra experiențelor subiective și asupra interpretării lumii de către oameni. Sunt realizate interviuri în profunzime care pot dura ore îndelungate, sau poate fi nevoie de un număr de interviuri într-o perioadă de timp. Dacă, de exemplu, există nevoia de a înțelege modul în care oamenii se confruntă cu viața lor după ce au fost dezinstituționalizați și ce semnificație dau acestei existențe, fenomenologia poate fi cea mai bună metodă de cercetare pentru utilizare. Cu toate acestea, această metodă este consumatoare de timp și rezultatele nu pot fi generalizate ca fiind relevante pentru întreaga populație.

Observația participativă: În această abordare, cercetătorul devine cufundat în cultură ca participant activ, observând și înțelegând cultura sau instituția. Impactul unei politici de sănătate asupra pacienților și familiilor dintr-o comunitate poate fi evaluat în mod eficient prin intermediul acestei abordări. Cu toate acestea, o astfel de abordare nu poate permite realizarea de corelații directe dintre schimbările produse și intervențiile unei politici publice.

Focus grup: Un focus grup este, în principiu, un interviu de grup în cadrul căruia discuțiile de grup și interacțiunea sunt concentrate asupra unei teme furnizate de cercetător. Având la bază interacțiunea dintre subiecți, focus grupurile permit generarea rapidă de informații și de idei. O limitare a acestei abordări este reprezentată de faptul că, în cadrul aceluiași grup, oamenii pot fi influențați de alții și ar putea astfel să se teamă să-și exprime părerile și credințele adevărate.

Cercetare etnografică: este o abordare exploratorie multilaterală utilizată în scopul înțelegerii unui fenomen social și presupune utilizarea uneia sau mai multor metode calitative expuse mai sus. Metoda etnografică presupune investigarea în profunzime a consumatorului în mediul acestuia de viață sau în mediul online, cu ajutorul rețelelor sociale.

VI.CONTEXTUL LEGISLATIV NATIONAL PRIVIND MONITORIZAREA SI EVALUAREA POLITICILOR PUBLICE

Conform Hotararii nr. 775 din 14 iulie 2005 pentru aprobarea Regulamentului privind procedurile de elaborare, monitorizare si evaluare a politicilor publice la nivel central, monitorizarea este o etapa a procesului politicilor publice care cuprinde culegere de informatii cu privire la modalitatea in care au fost obtinute rezultatele implementarii (ART. 4, lit. i). Monitorizarea trebuie sa evidentieze urmatoarele aspecte: a)modificarile institutionale care au survenit in urma implementarii; b) modificarile asupra situatiei grupurilor tinta vizate; c) costurile implementarii, si d) respectarea termenelor si a continutului activitatilor din cadrul planului de actiune (ART.20). Activitatea de evaluare utilizeaza informatiile prezentate in etapa de monitorizare si are ca scop formularea unor concluzii finale cu privire la rezultatele politicii publice implementate (ART. 4, lit. j). Potrivit aceluiasi act normativ, monitorizarea si evaluarea politicilor publice reprezinta activitati care se desfasoara in timpul si dupa implementarea politicilor publice, urmarindu-se stabilirea gradului de realizare a obiectivelor politicii publice.

VII. MODEL DE MONITORIZARE SI EVALUARE

Monitorizarea si evaluarea politicilor publice se pot realiza pe urmatoarele nivele:

- pe parcursul procesului de elaborare a politicii (monitorizarea propunerilor de politici);
- pe parcursul procesului de implementare (monitorizarea implementarii si evaluarea intermediara);
- la incheierea implementarii (monitorizarea efectelor politicii si evaluarea finala), tinandu-se cont de timpul necesar ca efectele unei anumite politici sa poata fi observate si masurate.

Monitorizarea si evaluarea pot fi desfasurate, dupa caz, simultan, fiind posibil ca activitati din cadrul altor etape ale procesului politicilor publice sa fie configurate in functie de rezultatele obtinute. Se va urmări parcurgerea urmatoarelor etape:

Etapa 1: Definirea politicii, programului sau initiativei care urmeaza a fi supusa procesului de monitorizare si/sau evaluare;

Etapa 2: Clarificarea scopului si obiectivelor procesului de monitorizare si/sau evaluare;

Etapa 3: Documentarea cu privire la politica, programul sau initiativa care urmeaza a fi monitorizata si/sau evaluate precum si asupra aspectelor care urmeaza a fi examinate;

Etapa 4: Identificarea resurselor umane si a finantarii necesare procesului de monitorizare si /sau evaluare;

Etapa 5: Identificarea si examinarea aspectelor etice (daca este cazul);

Etapa 6: Pregatirea si implementarea planului de monitorizare si/sau evaluare;

Etapa 7: Analiza si sistematizarea datelor si intocmirea rapoartelor;

Etapa 8: Advocacy cu privire la politica publica.

VIII.BIBLIOGRAFIE

1. Yaron G., (2006), *Policy Monitoring and Evaluation: Principles and Application, Good Practice from Whitehall and Beyond*;
2. Centre for Disease Control and Prevention Atlanta, USA, (2014), *Step by Step - Overview of Policy Evaluation*;
3. Observatory of Maternal Mortality in Mexico, (2013), *General Guide for public policy monitoring*;
4. Shepherd G., (2011), *Monitoring and Evaluation in the Public Policy Cycle: the Experience of OECD Countries*;
5. Tsoukiàs A., (2011), Université Paris-Dauphine, *Methods and Tools for Public Policy Evaluation*;
6. European Commission, (2017), *Tools and Methods Series. Indicators to measure Social Protection Performance*;
7. O'Neill K., Viswanathan K., Celades E., Boerma T., (2016), World Health Organisation, *Strategizing national health in the 21st century: a handbook; Monitoring, evaluation and review of national health policies, strategies and plans*;
8. (2018), *Programul de guvernare 2018-2020*;
9. (2005), *Hotarare nr. 775 din 14 iulie 2005 pentru aprobarea Regulamentului privind procedurile de elaborare, monitorizare și evaluare a politicilor publice la nivel central*;
10. (2006), *Hotarare nr.870 din 28 iunie 2006 privind aprobarea Strategiei pentru imbunatatirea sistemului de elaborare, coordonare si planificare a politicilor publice la nivelul administratiei publice centrale*;
11. (2009), *Hotarare nr. 561 din 10 mai 2009 pentru aprobarea Regulamentului privind procedurile, la nivelul Guvernului, pentru elaborarea, avizarea si prezentarea proiectelor de documente de politici publice, a proiectelor de acte normative, precum si a altor documente, in vederea adoptarii/aprobării*;
12. (2016), *Instrucțiuni de completare a propunerii de politică publică aprobate prin Decizia Prim-ministrului nr. 297/2016.*